

РЕШЕНИЕ

№ 110

гр. Велико Търново, 02.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на дванадесети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: ИЛИЯНА ПОПОВА

Членове: ГАЛЯ МАРИНОВА
МАЯ ПЕЕВА

при участието на секретаря ИНА Д. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от ИЛИЯНА ПОПОВА Въззивно търговско дело
№ 20224001000093 по описа за 2022 година

намери за установено следното:

Производството е по чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 11 от 17.02.2022 г., постановено по т.д. № 131/2021 г. Плевенският окръжен съд е отхвърлил като неоснователен и недоказан, предявеният от „Вижън-11“-ООД- гр.Червен бряг, против „Терра-2000“ ООД иск по чл. 422, ал. 1 във вр. с чл. 415, ал. 3 във вр. с ал. 1, т. 1 от ГПК, за установяване съществуване на вземане в размер на сумата от 290 000 лв., за което по ч.гр.д. № 554/2021 г. по описа на РС-Червен бряг е издадена Заповед № 282/14.05.2021 г. за незабавно изпълнение на парично задължение, въз основа на документ по чл. 417, т. 10 от ГПК (запис на заповед), срещу която е подадено възражение по чл. 414 от ГПК. С решението „Вижън-11“ ООД гр.Червен бряг е осъдено да заплати на „Терра-2000“ ООД гр.Червен бряг разноски на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК в размер на 7850 лв.

Въззивна жалба против горното решение е подадена от ищеца по делото „Вижън-11“ ООД гр. Червен бряг. Жалбоподателят счита, че постановеното решение е необосновано, незаконосъобразно и неправилно. Посочва се в

жалбата, че не е спорно обстоятелството, че въз основа на подадено заявление от „Вижън-11“ ООД е издадена заповед за изпълнение на парично задължение, въз основа на документ по чл. 417 от ГПК по ч.гр.д. № 554/2021 г. на РС Червен бряг, против „Терра 2000“ ООД за сумата 290 000 лв. В законоустановения срок „Вижън-11“ ООД е предявил иск срещу „Терра 2000“ ООД в размер на 290 000 лв. В исковата молба се твърди, че вземането на „Вижън-11“ ООД произтича от издаден Запис на заповед от „Терра 2000“ ООД в полза на дружеството. Сочи се, че валидността на записа на заповед е обвързана с действията на ТБ МКБ „Юнион банк“ /сега Първа инвестиционна банка/, които ще предприемат във връзка с продажба на имотите на „Вижън-11“ ООД, които служат за обезпечение на кредитна линия на „Терра 2000“ ООД, отпуснат от тази банка. Съдът в заповедното производство е извършил преглед на Запис на заповед и е приел, че същият е валиден и редовен, с оглед императивно установеното съдържание в чл. 535 ТЗ. Жалбоподателят счита за неправилен и незаконосъобразен извода на първоинстанционния съд, че в процесния случай представеният запис на заповед няма характера на ценна книга поради липсата на основен реквизит за валидност по чл. 535, т.2 и чл. 455, т.2 от ТЗ. В жалбата се поддържа довод, че издаденият запис на заповед е редовен, тъй като съдържа всички реквизити по чл.535 от ТЗ. Необосновано съдът приел, че добавката отрича безусловният характер на поетото задължение за плащане. Твърди се, че в процесния случай тази добавка очертава правата на лицето, което следва да получи посочената сума, които се ограничават от действията на трето лице-Банката. Без да са предприети действия по разпореждане с имотите на ищеца, дружеството не може да се ползва от този запис на заповед. Според жалбоподателя тази добавка гарантирала правата на издателя й, тъй като записът на заповед не може да бъде предявен за плащане, ако няма предприети действия от страна на банката. Освен това първоинстанционният съд приел, че не е доказано солидарното задължение на „Вижън-11“ ООД, заедно с ответника „Терра-2000“ ООД, както и че не е ясна връзката с изп. д. № 1093/2016 г. на ЧСИ Т. Кирилова, по което са продадени имотите на ищеца. Твърди се в жалбата, че от представените по делото доказателства се установява, че продадените имоти по изпълнителното дело са собственост на ищеца и че той е също длъжник по изпълнителното дело. От доказателствата по делото е видно, че „Вижън-11“ ООД след преобразуването на „Терра-2000“ ООД, поемайки

ипотекирани имоти, става ипотекарен длъжник. Според жалбоподателя необоснован е изводът на съда, че дружеството при разделянето не е поело никакви задължения към банката-кредитор, поради което не може да се направи връзка с издаването на запис на заповед. Издаването на запис на заповед е станало след подписване и приемане на плана за преобразуване, така, че няма как да бъде отразено вземането в разделителния баланс. Искането е да се постанови решение, с което да бъде отменено решението по т.д. № 131/2021 г. на ПлОС и вместо него да бъде постановено друго, с което да се приеме, че искът с правно основание чл. 422 от ГПК е доказан и да се признае за установено, че „Терра 2000“ ООД дължи на „Вижън-11 ООД сумата 290 000 лв. по запис на заповед, предявена на 16.04.2021 г. Претендират се направените по делото разnosки за въззивното и първоинстанционно производство, както и разnosките в заповедното производство.

От ответника по въззивната жалба „Терра-2000“ ООД гр. Червен бряг е постъпил писмен отговор, в който е изразено становище, че въззивната жалба е допустима, но неоснователна и недоказана. Първоинстанционното решение е правилно, законосъобразно и мотивирано, поради което следва да бъде оставено в сила.

Великотърновският апелативен съд, като взе предвид оплакванията в жалбата, становищата на страните и доказателствата по делото, приема за установено следното:

Пред Плевенския окръжен съд е предявен от „Вижън-11“ ООД гр.Червен бряг срещу „Терра-2000“ ООД гр.Червен бряг иск с правно основание чл.422 ал.1 от ГПК.

Твърди се исковата молба, че за сумата от 290 000 лв. по ч.гр.д.№ 554/2021 г. по описа на РС Червен бряг е издадена Заповед за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417, т.10 от ГПК (запис на заповед), срещу която длъжникът е подал възражение по чл.414 от ГПК. Вземането на „Вижън-11 ”ООД произтича от издадена Запис на заповед от „Терра-2000”ООД в полза на дружеството. Датата на издаването е 12.12.2011г., но задължението възниква от датата на предявяването 16.04.2021 г. Валидността на запис на заповед е обвързана с действията на ТБ МКБ ”Юнион банк” /сега Първа инвестиционна банка/, които ще предприеме във

връзка с продажба на имотите на „Вижън-11” ООД, които служат за обезпечение на кредитна линия на „Терра-2000” ООД, отпуснат от тази банка. По молба на „Първа инвестиционна банка” АД е образувано изпълнително дело № 1093/2016 г. по описа на ЧСИ Т. К., по което е извършена продажба на имоти на „Вижън-11” ООД-три магазина в гр. Червен бряг, подробно описани в исковата молба. Искането е да се признае за установено, че „Терра-2000” ООД дължи на „Вижън-11” ООД сумата 290 000 лв. по Запис на заповед, предявена на 16.04.2021 г., като се присъдят и направените по делото разноски, както и разноските в заповедното производство.

В отговора на исковата молба ответникът „Терра-2000“-ООД оспорва основателността на предявения иск. Оспорва съществуването на вземането, поставяйки под съмнение валидността на въпросната ценна книга, условията, при които влизала в сила, начина ѝ на предявяване, както и размера ѝ. Прави възражение, че е налице нередовен от външна страна менителничен ефект; сумата не се дължи нито на договорно, нито на извъндоговорно основание, тъй като клаузата за обезпечаване (каузалното правоотношение) е нищожна. Възражава се, че не е налице редовно предявяване на записа на заповед, че падежът не е посочен конкретно и ясно. Направено е възражение за изтекла погасителна давност, тъй като срокът за предявяване, който е едногодишен от издаването, е изтекъл на 12.12.2012г.

В отговора ответникът твърди, че са налице добавки, които опорочават изцяло записа на заповед и влизат в пряко противоречие с характера му на безусловно обещание за плащане, а именно уговорките относно валидността и влизането в сила: „ Този запис на заповед е валиден и е в сила само в случай, че ТБ „МКБ Юнион банк“ предприеме разпоредителни действия с недвижими имоти на „Вижън -11“ ООД, които служат за обезпечение на кредитната линия на „ Терра-2000 “ ООД отпуснат от ТБ „МКБ Юнион банк“. Според ответника това изречение прави ценната книга недействителна. В текста на добавката за каузалното отношение е поставено условие за самото пораждане и за действието на поетото задължение за плащане на определена парична сума по записа на заповед, а то опорочава формата (реквизитите) по чл.535 ТЗ и отрича безусловния характер на поетото задължение за плащане по см. на чл. 535, т. 2 от ТЗ и чл. 455, т. 2 от ТЗ. От разпоредбата на чл.535, т.2 от ТЗ следва, че законът не допуска задължаването на издателя да е под условие. Щом като има условие, изискването за безусловно плащане не е

налице (т.2 от ТР 1 от 28.12.2005 г. по т.д. 1/2004г., ОСТК на ВКС) и записът на заповед е нередовен.

Отделно от възраженията по повод редовността от външна страна на ценната книга, ответникът счита, че за да съществува задължение за плащане по каузалното правоотношение, нужно е то да не страда от нищожност. За да настъпи изискуемост на задължението във връзка с каузално правоотношение по записа на заповед, то трябва да е валидно и правнообосновано. То трябва да е валидна сделка между двете дружества, чието изпълнение да е обезпечено чрез издаване на запис на заповед, а то не е. Страните са станали отделни правни субекти след преобразуване в периода 2011 – 2012 г. При разпределянето на имотите, собственост на компанията-майка, „Вижън-11“ ООД получила в собственост обекти с тежест - ипотека в полза на банка, учредена много години преди преобразуването, така че изтегленият кредит обслужва търговската дейност на преобразуваното дружество (т.е. и търговските интереси на Димитров в качеството му на съдружник) и което не може да се разглежда като поето единствено от „Терра-2000“ ООД въз основа само на съвпадението в наименованията на субектите. Ипотеката следва имотите, а не собствеността върху ипотекираните имоти. В тази връзка, дори да е налице обезпечение за чужд дълг (на „Терра-2000“ ООД след разделянето) и само ако в случай, че се докаже съдебно от ищеца, че каузалната сделка не страда от пороци, то в най-благоприятния за ищеца случай, ответникът би дължал (без това да е признание на иск) сумата, за която са продадени имотите - собственост на ищцовото дружество, а не сумата от 290 000 лв. В ценната книга също липсва клауза за поемане на задължение за заплащане на лихви например, което да обуслови разликата между цена по публичната продажба (188 762.01лв. според посочените единични суми в исковата молба) и 290 000 лв. Ответникът възразява, че няма валидно правно основание да заплати цената на ипотекираните имоти на „Вижън-11“ ООД в случай на публична продажба, че валидна и законосъобразна сделка няма, а не може и да се презюмира такава. Публичната продажба на ипотекирани имоти не е сделка между „Терра-2000“ ООД и „Вижън-11“ ООД, а реализирано на практика право на ипотекарен кредитор да се удовлетвори с цената на ипотекираните имоти и то стои извън волята на двете дружества.

От фактическа страна се установява следното:

По ч.гр.д.№ 554/2021 г. по описа на РС Червен бряг е издадена Заповед за незабавно изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417, т.10 от ГПК (запис на заповед), с която е разпоредено длъжникът „Терра-2000”ООД-гр.Червен бряг да заплати на кредитора „Вижън-11 ”ООД-гр.Червен бряг сумата от 290 000 по запис на заповед/16.04.2021г./. Против заповедта за незабавно изпълнение длъжникът е подал възражение по чл.414 от ГПК.

Ищецът представя запис на заповед, издаден на 12.12.2011г., от „Терра-2000”ООД-гр.Червен бряг съгласно който: „Терра-2000”ООД-гр.Червен бряг, представлявано от С. Й. В., безусловно се задължава при предявяване на настоящия Запис на заповед да плати без протест на „Вижън-11 ”ООД-гр.Червен бряг сумата от 290 000лв. в срок до един месец..... Този запис на заповед е валиден и е в сила само в случай, че ТБ МКБ Юнион банк предприеме разпоредителски действия с недвижими имоти на „Вижън-11 ”ООД, които служат за обезпечение на кредитна линия на „Терра-2000”ООД отпуснат от ТБ МКБ Юнион банк. Сумата е платима при „Терра-2000”ООД-гр.Червен бряг, Индустриален квартал, България“.

Записът на заповед е предявен на 16.04.2021г.

Не се спори от страните и се установява от представените писмени доказателства, че на 3.10.2011 г. общото събрание на съдружниците на „Терра-2000”ООД-гр.Червен бряг е взело решение за преобразуване, чрез отделяне от търговското дружество „Терра-2000”ООД-гр.Червен бряг, на едно ново дружество с ограничена отговорност с наименование „Вижън-11“ООД, а преобразуващото се дружество остава да съществува и запазва наименованието си „Терра-2000”ООД-гр.Червен бряг. На събранието е приет план за преобразуване от 15.08.2011 г. Съобразно Плана за преобразуване е предвидено разпределение на имуществото на преобразуваното дружество и новосъздаденото дружество „Вижън-11“ ООД.

Не се спори от страните и се установява от представеното удостоверение от ЧСИ Т.Кирилова, както и от представените изпълнителен лист, молба за образуване на изпълнително дело, че е образувано изпълнително дело № 93/2016 г. по описа на ЧСИ Кирилова, по което солидарни длъжници са „Терра-2000”ООД -гр.Червен бряг, „Терра” АД-гр.Червен бряг, „Вижън-11“ ООД – гр. Червен бряг, С. Й. В., К. С. Х. и Д. Й.

Д. – солидарни длъжници. Видно от изпълнителния лист, по което е образувано горното изпълнително дело, посочените лица са осъдени солидарно да заплатят на „Първа инвестиционна банка“ АД сумата от 431 756.58 лв., включваща главница, договорна лихва и наказателна лихва, просрочени такси и други, по договор за овърдрафтен кредит № 060-47/17.10.2008 г.и анекси към него.

От представените постановления за възлагане на недвижим имот на ЧСИ Т. Кирилова се установява, че два магазина в гр. Червен бряг, собственост на ищеца „Вижън-11“ ООД, образувани от разделянето на три части на един магазин, с наименование „Лотос“, собственост на същото дружество, са възложени на ЕТ „Агролекс-Н. Я.“, обявен за купувач в извършената по изпълнителното дело публична продажба. От представеното копие-извлечение от договор за овърдрафтен кредит № 060-47/17.10.2008 г. се установява, че договорът е сключен между ТБ „МКБ Юнионбанк“ АД и кредитополучателя „Терра-2000“ ООД с максимален общ размер на кредита 350 000 лв.

Съдът прави следните правни изводи:

Обжалваното решение е валидно и допустимо.

За да удостовери валидна абстрактна менителнична сделка, пораждаща задължение за плащане на посочената от издателя парична сума, записът на заповед трябва да притежава формата и реквизитите, посочени в чл.535 ТЗ.

В чл. 535 от ТЗ са посочени реквизитите, които записът на заповед трябва да съдържа, като съгласно чл. 535, т.2 от ТЗ записът на заповед трябва да съдържа безусловно обещание да се плати определена сума пари. Съгласно чл. 536 от ТЗ документ, който не съдържа някои от реквизитите, посочени в чл. 535, не е запис на заповед, освен в случаите, определени в ал. 2, 3 и 4.

Въззивният съд намира, че документът, озаглавен запис на заповед, въз основа на който ищецът се е снабдил със заповед за незабавно изпълнение, не представлява запис на заповед, тъй като не съдържа реквизита по чл. 535 от ТЗ, т.2 – безусловно обещание да се плати определена сума пари. Независимо, че в записа на заповед е посочено, че издателят безусловно се задължава при предявяване на записа на заповед да плати без протест на „Вижън-11“ ООД сумата от 290 000 лв., с оглед на наличието на следния текст в записа на заповед: „Този запис на заповед е валиден и е в сила само в случай, че ТБ

„МКБ Юнионбанк“ предприеме разпоредителски действия с недвижими имоти на „Вижън-11“ ООД, които служат за обезпечение на кредитна линия на „Терра-2000“ ООД отпуснат от ТБ „МКБ Юнионбанк“, който отрича безусловния характер на поетото задължение за плащане.

За да направи този извод въззивният съд в настоящия си състав съобрази разясненията в т. 2 на Тълкувателно решение № 1/28.12.2005 г. на ВКС по т.д. № 1/2004 г., ОСТК, според което изразите „безусловно обещавам, безусловно се задължавам“ и други подобни не са условие за валидност на записа на заповед. Достатъчно е в документа да не е посочено условие за пораждаването на действието на поетото задължение за плащане на определена парична сума, тъй като законът не допуска задължаването на издателя на записа на заповед да е под условие. Под условие за плащането в ценната книга, опорочаващо действителността ѝ се разбира посочването на бъдещо несигурно събитие, от което/събъдването или несъбъдването му/ е обусловено изпълнението на издателя.

В процесния запис на заповед се съдържа такова условие от настъпването на което зависи пораждаването на действието на поетото задължение за плащане на сумата от 290 000 лв. Валидността и влизането в сила на записа на заповед само в случай, че ТБ „МКБ Юнионбанк“ предприеме разпоредителски действия с недвижими имоти на „Вижън-11“ ООД, които служат за обезпечение на кредитна линия на „Терра-2000“ ООД отпуснат от ТБ „МКБ Юнионбанк“. Видно е от съдържанието на този тест от записа на заповед, че поставено условие-предприемане на разпоредителски действия от страна на посочената банка с недвижими имоти на „Вижън-11“ ООД, които служат като обезпечение по отпуснат на издателя „Терра-2000“ ООД заем.

Въззивният съд съобрази и съдебната практика, относима към спорния въпрос, а именно: т. 4д от Тълкувателно решение № 4 от 18.06.2014 г. на ВКС по т.д. № 4/2013 г., ОСГТК, съгласно което направена добавка в записа на заповед относно наличието на каузално правоотношение, е пречка за издаване на заповед за незабавно изпълнение само в случай, че тази добавка отрича безусловния характер на поетото задължение.

В разглеждания случай изписания в записа на заповед текст след поетото задължение за плащане на сумата от 290 000 лв. „Този запис на

заповед е валиден и е в сила само в случай, че ТБ „МКБ Юнионбанк“ предприеме разпоредителски действия с недвижими имоти на „Вижън-11“ ООД, които служат за обезпечение на кредитна линия на „Терра-2000“ ООД отпуснат от ТБ „МКБ Юнионбанк“ е с такова съдържание, че несъмнено отрича безусловният характер на поетото задължение. Тази добавка по своето съдържание не е текст, който да посочва каузално правоотношение между страните, нито пък сочи обезпечителна функция на записа на заповед по отношение на едно възникнало задължение по каузална сделка. Напротив добавката съдържа уговорка ако и доколкото банката предприеме разпоредителски действия с недвижими имоти на „Вижън-11“ ООД ще възникне валидността и влизането в сила на записа на заповед. По същество това е условие, което отрича безусловния характер на поетото задължение за плащане.

С оглед на гореизложеното съдът приема, че липсва реквизита на записа на заповед по чл. 535, т. 2 ТЗ.

Поради липса на основен реквизит, посочен в закона, записът на заповед е недействителен.

Неоснователно е оплакването на жалбоподателя, че първостепенния съд е направил неправилен извод относно това, че издаденият запис на заповед не съдържа реквизита по чл. 535 т. 2 от ТЗ. Доводът в жалбата, че без да са предприети действия на разпореждане с имотите на „Вижън-11“ ООД, дружеството не може да се ползва от записа на заповед, очертава условието, заложено с посочената добавка в записа на заповед, което условие отрича безусловния характер на поетото задължение.

С оглед недействителността на ценната книга, безпредметно е обсъждане на каузално правоотношение и връзката му с процесния запис на заповед, а и освен това, видно от съдържанието на исковата молба и от отговора, страните не сочат такова. Излагат единствено обстоятелствата във връзка с преобразуването на дружеството „Терра-2000“ ООД гр. Червен бряг.

В разглеждания случай ищецът се позовава единствено на менителничния ефект – представения запис на заповед, като основание за съществуване на вземането му. В исковата молба ищецът не е изложил твърдение за наличие на каузално правоотношение между страните, от което да произтича вземането по записа на заповед. Следва да се отбележи също, че

в отговора на исковата молба ответникът също не посочва конкретно каузално правоотношение между страните и ясни възражения, свързани с каузално правоотношение.

След като записът на заповед в случая е недействителен, то не е налице претендираното вземане по същия и предявеният иск за съществуване на вземане от 290 000 лв., за което е издадена заповед за незабавно изпълнение по ч.гр.д. № 554/2021 г. по описа на РС-Червен бряг, е неоснователен и следва да бъде отхвърлен. До същия извод е достигнал и първостепенният съд в обжалваното решение, поради което то следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото жалбоподателят следва да заплати на ответника по въззивната жалба направените по делото разноски в производството пред настоящата инстанция в размер на 5 500 лв. за заплатеното адвокатско възнаграждение.

Водим от горното Великотърновският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 11/17.02.2022 г. на Окръжен съд – гр. Плевен, постановено по т.д. № 131/2021 г. по описа на същия съд.

ОСЪЖДА „Вижън-11“ ООД, ЕИК 201769174, със седалище и адрес на управление: гр. Червен бряг, *****, да заплати на „Терра-2000“ ООД, ЕИК 114529566, със седалище и адрес на управление: гр. Червен бряг, Индустриален квартал, сумата от 5 500 лв. за направените разноски за производството пред въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва пред Върховен касационен съд с касационна жалба, в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

